

Osnovne odlike opštine kuršumljija

Opština Kuršumljija nalazi se na samom jugu Srbije i pripada Topličkom okrugu, između opština Leposavić, Brus, Blace, Prokuplje, Medveđja i Podujevo. Zauzima površinu od 952 km kvadratna i najveća je u Topličkom okrugu jer zahvata 42,7% teritorije okruga.

Na mestu današnje Kuršumljije u rimskom periodu se nalazilo značajno naselje At Fines, što znači "na kraju". Naselje se nalazilo u centru današnje Kuršumljije i sve do 1934 godine postojali su ostaci zidina. Okolina Kuršumljije je dobila veliki značaj u 12-om veku kada je Stefan Nemanja tu podigao dvor od drveta i kamena, kao i dva manastira-Sveta Bogorodica i Sveti Nikola, pa je narod mesto nazvao Bele Crkve. Na početku turske vladavine mesto se zvalo Kursunulu-Kilise, kasnije Kuršumlje, a najzad po oslobođenju od Turaka 1878. godine Kuršumljija.

Opština Kuršumljija je najtipičnija "banjska opština i regija" pošto samo ona poseduje 3 priznata banjska turistička mesta u Srbiji. Prema realizovanom prometu od preko 215.000 nocenja u 2003. godini, opština Kuršumljija je na 8-mom mestu u Srbiji sa učešćem od 3.2%. Ispred nje su bile opštine Vrnjačka Banja, Savski Venac, Raška, Sokobanja i Stari Grad. Kuršumlijska opština je u vrlo nepovoljnom periodu po turistička kretanja, u periodu od 1991. do 2004. godine 9 puta ispunila uslov, pa se smatra pravom turističkom regijom. Inostrani turizam je slabo razvijen, posto nocenja stranih turista retko prelaze 1%.

U turizmu opštine Kuršumljija dominiraju 3 banjska mesta, i to: Kuršumlijska, Lukovska i Prolom Banja, u kojima se nalazi 99% smeštajnih kapaciteta ukupnog turističkog prometa. U kuršumlijskim banjama se ostvaruje 3.2% ukupnog banjskog turističkog prometa u Srbiji: Kuršumlijska Banja 1.5% je na 8-mom mestu, Prolom Banja sa 1.2 % je na 11-om mestu i Lukovska Banja sa 0.5% nalazi se na 21-om mestu u konkurenciji 44 banje Srbije.

Dužina prosečnog boravka turista od 1991.-2001. godine kretala se od 6.6 do 8.3 dana u godini. Organizovanje policijske škole u Kuršumlijskoj Banji odrazilo se na dužinu prosečnog boravka čitave opštine, pa je dostigao 12.5 dana u godini.

Opština Kuršumljija je najrazvijenija u Topličkom okrugu, ona daje 76.5% broja posetilaca, 94.9% nocenja, kao i 89% ukupnog broja ležaja. Ima i najrazvijenije ugostiteljstvo, jer raspolaže sa 56% sedišta i zapošljava 77.5% ugostiteljskih radnika okruga.

Značajnu turističku atrakciju predstavlja prirodni fenomen Đavolja varoš i mnogobrojni kulturno-istorijski spomenici.

ĐAVOLJA VAROŠ-JEDNO OD SEDAM SVETSKIH ČUDA

Lokalitet čudnog naziva “Đavolja varoš” pripada selu, takođe čudnog imena Đake (potiče od albanske reči “đak”-krv), na između 660 i 700 metara nadmorske visine, koji se nalazi na području opštine Kuršumlija. Zemljane figure ili kako ih lokalno stanovništvo naziva “kule” smeštene su u dve jaruge podeljene uskom vododelnicom. Jaruge takođe imaju čudne nazive: jedna je “**Đavolja jaruga**”, a druga “**Paklena jaruga**”.

Ukupno ima 202 zemljane figure, različitih oblika i dimenzija, visine od 2 do 15 metara, širine od 0.5 do 3 metra, sa kamenim kapama na vrhu. One nastaju kao rezultat specifičnog erozivnog procesa koji traje vekovima. Figure se obrazuju, rastu, menjaju, skraćuju postepeno (vrlo sporo), nestaju i ponovo stvaraju. Pod udarom kišnih kapi dolazi do rastvaranja i odnošenja inače vrlo rastresite podloge zemljišta. Međutim, materijal koji se nalazi ispod kamenih blokova (“kapa”) biva zaštićen od “bombardovanja” kišnih kapi i spiranja, pa ostaje u terenu u vidu začetnih zemljanih stubova-figura. Povećanje visine stubova potpomaže ubrzana linijska erozija voda koja otiče oko njihovog podnožja vršeci spiranje materijala. Ovako nastale zemljane stubove ostali klimatski faktori (vetar, sunčevi zraci, promena temperature i sl.) oblikuju u zemljane figure čudnog oblika i izgleda, koje kada se duže posmatraju deluju nestvarno, kako u pogledu oblika i veličine, tako i u pogledu neverovatne postojanosti. Deluje nestvarno da jedna zemljana figura u osnovi široka 3 metra a visoka 10 i više metara u vrhu se završava debljinom od 20 do 30 cm i takva opstaje decenijama i vekovima pod teretom kamenog bloka teškog i do 100 i više kilograma.

Ovaj prirodni fenomen je jedinstven u našoj zemlji i vrlo redak u svetu. U Evropi ima sličnih pojava na Alpima (sa obe strane prevoja Brenner, u Austriji i Italiji, kod Bolcana, zatim u Valerijenu, u pokrajini Gornja Savoja u Francuskoj i dr.). U Americi je poznata “Bašta bogova”. Međutim, ipak su u Đavoljoj varoši figure brojnije, većih dimenzija i znatno postojanije.

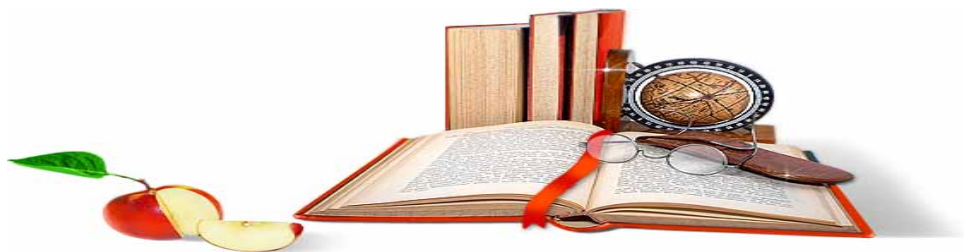
Druga prirodna retkost u Đavoljoj varoši su dva izvora vode čudnih svojstava. “**Đavolja voda**” se nalazi u neposrednoj blizini zemljanih figura u “Đavoljoj jaruzi” i hladan je i ekstremni kiseli (pH 1.5) izvor sa visokom mineralizacijom (15 grama po litru vode). Sadržaj nekih elemenata (aluminijum, gvozd, kalijum, bakar, nikal, sumpor) je ekstremno visok u odnosu na obične vode za piće, odnosno povećan je za 10 do 1000 puta. “Crveno vrelo” je drugi izvor koji se nalazi nizvodno, na oko 400 metara nadmorske visine, na ravnom terenu. On je manje kiseo (pH 3.5) i sa nižom opštom mineralizacijom (4.372 miligrama po litru). Zbog oksidacije gvozd koga voda sadrži u velikim količinama stvara se crvena terasa lepezastog oblika koja u prostoru deluje veoma atraktivno.

Zaštićeno područja lokaliteta Đavolja varoš nalazi se oko 20 kilometara udaljeno od Kuršumlje. Nakon ulaska u zaštićeno područje, da bi se došlo do zemljanih figura ide se pešackom stazom dužine od oko 1 kilometar, uzvodno dolinom Žutog potoka. Hodanje stazom predstavlja jednu predivnu šetnju ovim jedinstvenim parkom prirode. Nakon pređenih 150 metara i dva drvena mostića dolazi se do prve hidrološke pojave –izvorišta pod nazivom “**Crveno jezero**”, preko kojeg je takođe postavljen drveni mostić da bi se premostila crveno-zuta muljevita bara koja nastaje oksidacijom vode iz nekoliko slabih izvora, a u prirodi deluje vrlo atraktivno. Nedaleko od ovog mostića, na oko 100 metara udaljenosti,

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **[SEMINARSKI](#)**, **[DIPLOMSKI](#)** ILI **[MATURSKI](#)** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **[GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#)** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **[BAZI](#)** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD NA LINKU **[IZRADA RADOVA](#)**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **[FORUMU](#)** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com